

Колонка редактора

Двадцять з плюсом!

Доброго дня, дорогі читачі «Голосу народу»!

Прийміть наші щирі здоровлення з 20-ю річницею з часу проголошення незалежності Української держави!

Так-так, уже 20 років на карті світу існує нова держава з майже 50-мільйонним населенням, зі своєю солов'їною мовою, самобутньою культурою, власним синьо-жовтим прапором, гімном та іншими атрибутами державності. Увесь цей час ми разом з вами на сторінках газети розбудовували нашу державу, творили її молоду історію, раділи успіхам та щиро переживали з невдач. І сподіваємося, робитимемо це й надалі.

Ви тримаєте у руках оновлений «кольоровий» спеціальний випуск «Голосу народу». Якщо ви пригадуєте, рівно 5 років тому, до 15-річчя Незалежності України, ми також кардинально змінили дизайн газети. Вважаємо його досить вдалим, тож внесли тільки косметичні зміни, аби газета залишилася впізнаваною.

Поряд з назвою відтепер «пропишеться» герб Чортківського району, не так давно прийнятий районною радою. Трохи вбік змістилися число і день виходу номера. На другій сторінці «перекочували» вихідні дані газети, аби вивільнити площу під вітання та рекламу, якої так не вистачає. Змінили вигляд також рубрики, візки тощо. Словом, районка посвіжішала. Шкода, що через хронічний брак коштів ви наразі не зможете отримувати щоп'ятниці таку яскраво-кольорову газету у свою поштову скриньку, але твердо віримо, що рано чи пізно часи зміняться і мрія стане реальністю.

Працюючи над святковим номером, який ви тримаєте сьогодні у руках, ми постаралися зробити його цікавим для різних верств читача. Відкриває спецвипуск хроніка боротьби за Незалежність України наприкінці 80-х – на поч. 90-х рр. минулого століття. Поряд – архівні фотографії тих буремних років. (Хтось, можливо, й себе на них впізнає). На третій сторінці – «круглий стіл» із засновниками районної організації Народного Руху України за перебудову, з діяльності яких, власне, і розпочалася хвиля утвердження незалежності на Чортківщині. Їхні спогади, аналіз тих подій – з принципом на сьогоднішній день. А також невеличке інтерв'ю з першим представником Президента України в районі В.Чепігою. Традиційно розгортку (4-5 стор.) займає «Світлиця» на національно-патріотичну тематику, підготовлена нашими провідними журналістами Анною Блаженко і Орестом Лижечкою.

На 6-7-й стор. – коротко про культові споруди і навчальні заклади, які постали у роки Незалежності України. Крім цього, наші кореспонденти побували у Сокиринцях – найвіддаленішому селі району, яке, однак, знаходиться найближче до Великої України. Як воно живе, як співіснують мешканці обидвох Сокиринців – наших і на сусідній Хмельниччині (а колись, до поділів Польщі, то було одне село, що належало панові Сікорському). А ще – невеличка розповідь про ровесників нашої незалежності – хто народився 24 серпня у 1991, 1996, 2001, 2006 рр. І «закриває» номер карта району зі світлинами найбільш значущого, що з'явилося в районі за роки Незалежної України. Зрештою, цікавий він чи ні – судити вам, шановні читачі. Та ми прагнули вкласти у нього своє серце і душу, і будемо старатися для вас й надалі робити справді якісний продукт. Отож, залишайтеся з «Голосом народу» й надалі. Будемо разом творити історію молоді Української держави.

З ювілеєм нашої Вітчизни!

Редактор – Любомир ГАБРУСЬКИЙ

У тебе, у мене є рідна Україна – як серце, як мати, як доля на віки!

Дорогі жителі Чортківщини!

Щиро вітаємо вас із найважливішим святом нашого народу – Днем Незалежності України.

Кожен свідомий українець з гордістю шанує ті події, які утвердили віру в існування єдиної спільноти – українського народу та заявили про державність, національну цілісність України.

20 років тому 24 серпня 1991 року Верховна Рада України прийняла історичний документ виняткового значення для долі українського народу – Акт проголошення незалежності України. У цьому документі йдеться: «Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла над Україною у зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року, продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні, виходячи з права

Голова районної держадміністрації
Я. СТЕЦЬ

Голова районної ради
Р. ЧОРТКІВСЬКИЙ

на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами, здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада урочисто проголошує незалежність України та створення самостійної української держави – України».

Сьогодні ми відзначаємо 20-ту річницю незалежності України і День Державного Прапора України. Вітаючи вас із річницею на-

шої держави, відзначаємо, що це одне із найвеличніших свят, яке кожна держава шанує як найважливіше. Тільки сильна і гідна нація заслуговує на свободу і незалежність. Тільки віра, честь і мужність всього народу здатні захистити волю у важкий час випробувань.

Процес державотворення незупинний. І сьогодні саме від нас залежить, в якій державі будуть жити наші діти і внуки: спираючись на основу, закладену нашими батьками й дідами, ми будемо фундамент для нових поколінь.

Тож бажаємо усім вам наснаги, впевненості і мудрості у згуртуванні України навколо її великих національних цілей, що творять величний і непорушний Собор нашого народу і його держави.

Міцного здоров'я, щастя, миру, злагоди та глибокої віри у майбутнє вільної, незалежної, процвітаючої України.

На ліричний лад

З Днем народження, Україно!

З Днем народження, Україно,
Рідна, батьківська, щедра земля,
Сонцесяйна, блакитнокрила,
Калиново-пшенична моя.
Да святиться в віках щоднини
Твій народ і твоє ім'я.
Хай від серця й до серця лине
Солов'їна пісня твоя.
І нехай колосяться ниви
Зрілим повним колосом в сніп,
Хай сади будуть тільки рясними,
А міцним і здоровим рід.

Хай в серцях не згасає ніколи:
«Ми – народ, ми – одна сім'я».
І тоді збережемо волю
Та на битий станемо шлях.
Хай плекається в душах свобода
Вільних, мужніх і гордих синів,
Щоб зросли ми і стали народом,
І піднялись таки з колін.

Тетяна ЯБЛОНЬ,
начальник відділу з гуманітарних питань виконавчого апарату Чортківської районної ради, уповноважений представник депутатської групи «Народний Рух України» у Чортківській районній раді

Факти

Хроніка боротьби
за незалежність

(1988-1991 рр.)

1988 р. – створення В.Мармусом осередку Української Гельсінської спілки у Чортківському районі – першої напівлегальної політичної організації, в центрі програми якої була конфедерація радянських республік, що пізніше переростає в ідею повної незалежності України. Перші члени – Р.Шкробут і Я.Вовк.

19.08.1989 р. – установчі збори у Комсомольському парку з приводу створення районної організації Товариства «Меморіал». Розігнані міліцією, учасники зібрання перейшли на одну із квартир, де було прийнято постанову і обрано координаційну раду товариства. Головою обрано І.Кравчука.

10.09.1989 р. – проведення товариством «Меморіал» у станції юних техніків зборів громадськості з питання жертв Чортківської тюрми. На зборах вперше використано національну символіку – синьо-жовтий прапор.

12.11.1989 р. – багатолюдна панahiда і мітинг на могилі закатованих у Чорткові. По радіо «Свобода» сповістили, що на мітингу було майже 10 тис. люду.

24.11.1989 р. у станції юних техніків відбулися установчі збори Чортківської районної організації Народного Руху України за перебудову, де було обрано координаційну раду з 20 членів. Головою організації обрано О.Степаненка, заступниками – Р.Басарабу та В.Мармуса. Розпочинається робота зі створення осередків НРУ в районі.

13.01.1990 р. – мітинг у Чорткові до Дня Злуки.

21.01.1990 р. – усі демократичні сили району взяли участь у «живому ланцюзі» зі Львова до Києва, виїхавши автобусами на свою ділянку.

28.01.1990 р. – у Чорткові утворено районну філію УГС. Головою обрано В.Мармуса.

25.02.1990 р. – на міському стадіоні «Харчовик» проведено передвиборний мітинг на підтримку кандидатів від демократичних сил: до Верховної Ради УРСР – М.Мотюка, до обласної – О.Степаненка, В.Мармуса та ін.

9.03.1990 р. – з нагоди Шевченківських свят Товариством української мови ім. Т.Г.Шевченка, Рухом, УГС, «Меморіалом» організовано уперше в місті підняття національного прапора. Доручили це почесне право В.Мармусу.

Травень-червень – розпочинається у селах району хвиля посвячення прапорів, стрілецьких могилок тощо.

10.06.1990 р. – панahiда у Чорткові до 71-ї річниці Чортківської офензиви.

29.07.1990 р. – утворення першої в районі організації Української Республіканської Партії. Головою обрано В.Мармуса.

16.09.1990 р. – демократичні сили проводять у Чорткові мітинг проти підписання союзного договору.

16.12.1990 р. – створення у Чорткові осередку Союзу українців. Головою обрано О.Гаца.

21.04.1991 р. – установчі збори Товариства політ'язнів та репресованих, на які зібралось близько 200 учасників. Головою товариства обрано М.Заболотну.

13.07.1991 р. – на урочистому засіданні районної та міської рад з нагоди першої річниці проголошення Декларації про державний суверенітет України уперше офіційно звучить Гімн України.

19.08.1991 р. у день заклоту ГКЧП у Москві Р.Басараба від НРУ і В.Мармус від УРП підписують заяву протесту проти перевороту. Згодом її підписує секретар райкому Компартії Ю.Філяк.

25.08.1991 р. – за участю всіх демократичних партій та організацій району в центрі міста відбувся багатолюдний мітинг, який засудив діяльність КПРС-КПУ як злочинну партію і поставив питання про її розпуск.

26.08.1991 р. – на засіданні міськвиконкому було вирішено демонтувати пам'ятник В.Леніну у Чорткові, а також перейменувати вул. Жовтневу на вул. Незалежності, вул. Леніна на вул. Шевченка, Комсомольський парк на Молодіжний. Того ж дня пам'ятник Леніну було знято, що символізувало падіння комуністичної влади у районі.

Фотоархів

Миттєвості Незалежності.
Згадаймо разом....

Пишний краю цвіт

Мирослав МОТЮК, уродженець с. Полівці. Після навчання в Івано-Франківському медичному інституті працював дільничним терапевтом, головним лікарем сільської лікарської амбулаторії, лікарем-ревматологом, лікарем-кардіологом міжрайонного кардіологічного відділення Чортківської районної лікарні. Депутат Верховної Ради України першого скликання, Секретар її комісії з питань здоров'я людини. Входив до Народної ради, фракція Народного Руху України. Працював начальником Управління справами Міністерства охорони здоров'я, заступником начальника Управління медико-соціальної експертизи МОЗ України. З 2006 року – у відділі медико-соціальної експертизи на контрактній основі. Кандидат медичних наук.

Пишний краю цвіт

Василь ОЛІЙНИК, уродженець с. Скородинці Чортківського району. Працював головним бухгалтером, потім – головою колгоспу, на багатьох інших відповідальних посадах. Був першим заступником голови Тернопільського облвиконкому (1988-1990 рр.). У 1990-1992 рр. – головою Тернопільського облвиконкому, з 1998-го до 2002 року – головою Тернопільської обласної ради. Зробив значний вклад у розвиток української науки. З 1992 року працював деканом факультету агробізнесу, у 1994-2000 рр. – директор інституту агробізнесу Тернопільської академії народного господарства. З 2002 року – директор Тернопільського інституту агропромислового виробництва Української академії аграрних наук, професор кафедри обліку й аудиту Інституту продовольчого бізнесу ТАНГУ. Нагороджений багатьма відзнаками, заслужений працівник сільського господарства України. Доктор економічних наук, професор, академік АЕН України. Автор та співавтор близько 100 наукових праць, у тому числі монографій, посібників та підручників. Помер у квітні 2010 року.

Круглий стіл

Джерела тріумфу духу: як це було

20 літ для суспільства – мізерно малий відтинок часу. А ось з понять людського життя це немало: з плином багато що припадає пилом забуття. Чи достоту знано витoki нашої державної Незалежності в розрізі району тими, кому 1991-го було п'ять, десять літ? Тож у переддень ювілею ми й вирішили відгорнути завісу близької-далекої минувшини гуртом з тими, хто кував Незалежність. Учасниками розмови за редакційним круглим столом стали відомі на Чортківщині громадські діячі, представники національно-демократичних сил В.Мармус, О.Степаненко, О.Казьва, М.Кузик, Д.Максимів, С.Басараба, П.Батрин, Б.Саган.

На зачин розмови редактор «Голосу народу» Любомир Габруський дозволив собі поцінувати змаги лицарів Незалежності в нашому краї як героїзм, виокремивши їх зусилля йти на прю з тоталітаризмом із відкритим забралом за надзвичайний ризик для родини, втрати роботи і кар'єри. Зрештою, за небезпеку. Це й стало своєрідним камертоном для наступного, упродовж двох з половиною годин тривання, озвучення того, що настійно оволодівало умами й масами передової, рушійної сили суспільства починаючи від 1989 року, засівало в народ зерна вольнолюбивості й непокори.

«А все починалось з «Меморіалу»

Хоча Володимир Мармус, котрий заплатив за любов до України роками таборів та заслання й заслуги котрого у згуртуванні національно свідомих сил краю на зорі Незалежності присутні поцінували в унісон, насамперед уточнив: прологом було все ж функціонування осередків То-

координованої роботи інших (тих, що виникали й надали) патріотичних формувань. Недарма й досі, по перебігу 22 літ, справжні патріоти України не втомлюються повторювати: всі ми родом із Руху. Зрештою, підтвердження цьому – й зачитана В.Мармусом укладена ним хроніка політичних подій кінця 80-х–початку 90-х рр., котра густо рясніє переліком освячень національного прапора, стрілецьких могил, пам'ятних хрестів, перепоховань вояків УПА, мітингів, панахид. Дедали гучнішають вимоги деідеологізації школи (натомість – націоналізації її), множаться пропагандивні рейди на Схід України задля підвищення національної свідомості та активізації громадянської думки тамтешнього населення.

«Незалежність впала на нас несподівано»

Ці слова прорік вже зацитований О.Степаненко, коли розмова дійшла власне доленосних днів 19-24 серпня 1991 року. Як на нього, на початках відчувалася навіть розгубленість: українці просто не знали, що з нею робити. Більш свідомі відчували, що робити щось необхідно доконче, переконаний Олександр Казьва. Він пригадав, як у ті дні запропонував на педрадів в гімназії ім. М.Шашкевича (тоді ще ЗОШ № 1), де діяв не надто чисельний осередок Руху, відправити телеграму до Верховної Ради УРСР такого змісту: «Тінь Сталіна нависла над Україною, Верховна Рада в загрози!». І хоч відправляв її особисто, досі не впевнений, чи знайшла телеграма свого адресата: по-перше, в дні пугги між населення снував переляк; по-друге, чув, що натомість було відправлено телеграму від якоїсь групи комуністів-ортодоксів на підтримку ГКЧП.

Якось сама по собі бесіда спрямувалася в русло аналізу: що ми мали 20 літ назад, чого прагнули й чого досягли? Той же О.Казьва звязав за аналітику чи не найперший: вже на перших порах відчувався дефіцит не тих, що мали ідеї, а тих,

що мали організаторські здібності. У нас були поети, та не було патріотів-практиків, котрі могли б піти в соціально-економічну сферу, рухати економіку. Для того ж, щоб побудувати державу, замало лише розмахувати прапорами...

«У нас були рожеві окуляри, – пригадав Б.Саган. – Ми думали, що можемо щось змінити без кардинальних змін. Й дотепер шукаємо полегшені шляхи до мети, не змінюючи економічні устрої, управлінські структури, створені тоталітарною системою. Як ми є, яку людину виховали за ці роки? Окупантами різних мастей з нації, як із землі, знято родючий шар ґрунту. Чи сьогоднішній день відповідає рівневі нашої свідомості, а наші досягнення – нашим реаліям? Живемо ілюзіями, а не можливостями...». «Живемо «совковими» часами, – підхопила Д.Максимів. – Як будемо всі гетьманами, добра не буде. Мусить відбутися якийсь стрес, що приведе до об'єднання. Проте мені здається, ці 20 років не минули даремно, адже, як висловився недавно наш Президент Віктор Ющенко, за 20 років виросла ще одна політична еліта, яка, наприклад, зовсім не пам'ятає колгоспів...».

«Ключове слово негараздів – байдужість»

Очільниця районної «Просвіти» Стефанія Басараба, котра на круглому столі водночас представляла й Романа Басарабу – другого за ліком й довголітнього голову РО Руху (він теж стояв біля самісіньких

Ексклюзив

«Боліло тоді, болить і тепер...»

Напередодні 20-ї річниці Незалежності України ми не могли не поспілкуватися з людиною, котра була чи не найголовнішою у нашому районі в роки утвердження самостійності держави, дізнатися про перші кроки Незалежності, погляди на сьогоднішня та бачення майбутнього України. Володимир Романович ЧЕПИГА – перший Представник Президента у Чортківському районі.

– Володимире Романовичу, пригадайте, будь ласка, 1992 рік. Із чого починався перехід від так званої залежності до самостійності? З якими проблемами Вам довелося зіткнутись на займаній посаді?

– Всі ми тоді були в ейфорії, щиро віддавалися загальному піднесенню. Я не був великим адміністратором, хоча й працював до того на посаді директора м'ясокомбінату. Розумів промисловість, а от політичну сферу... Важким був той буремний час. Усе розвалювалося – падали ціни, з'явилися купони, але ми широко вірили – настали нові часи, прийшло щастя українське. Та коли зіткнувся з масою проблем, а особливо міжконфесійними суперечками, піднесеність почала згасати. 365 днів у році потрібно було занурюватися в усі негаразди – від каналізації до верхівки хреста на храмі. Я тримав той «дах», що падав, і «землю», яка провалювалася під ногами. Люди йшли безупинно, думаючи, що цей чоловік за один вечір усе вирішить, бо ж як-не-як – Представник Президента. З благоговінням згадую ті роки, коли мав за честь працювати із Романом Гром'яком (котрий у той час був Представником Президента в області) – порядною, високоосвіченою, інтелекгентною людиною...

– І все-таки незалежність є, хоча бачимо, що з кожним кроком негаразди подвоюються. Чи можна хоч якийсь мізер змінити на краще?

– Можна, якщо правильно й чесно голосувати, а не продавати голоси. 37 мільйонів голосів неможливо сфальсифікувати. Якщо ми спам'ятаємося і зрозуміємо, де зло закопане, то загалом спасемо Україну-неньку. Це безпрецедентний випадок суспільства – щоби держава, отримавши незалежність, «голосувала ногами».

– Пане Володимире, на Вашу думку, чи були готові ми до незалежності? До якого рівня дійшли за 20 років?

– Мабуть, не були готові сприйняти свободу. І навіть ті люди, які подарували нам таку незалежність, починаючи з ГКЧП, також це усвідомили. Вони мудріші від Наполеона, Леніна, Сталіна, тому що без сотні дивізій, танків, літаків зробили те, що не змогли зробити з озброєною армією. А до чого дійшли? Та до того, що наш наряд подається на заробітки за кордон, до того ж «баура», на якого працювали примусово й за безцінь ще наші батьки. Але, попри все, народ піднісся духом, українці відчули себе українцями. Слід визнати, що прийшла демократична свобода, якщо я сьогодні дозволяю собі так виступати. Світ змінюється, і ми не стоїмо, та це більш схоже на топтання на місці. Бісмарк вірно підмітив: слов'яни довго запрягають, але скоро ідуть. 20 років запрягаємо, один раз рушили (в 2004-му)...

– Яке особисто Ваше бачення покращення майбутнього?

– Одного разу ми вже виходили на Майдан, а тепер розчаровані. Гадаю, слід удруге вийти, але з вимогами-ультиматумами. Та прошу лише одного – щоби я (будучи вже старим) йшов попереду, а наші діти, молодь, – позаду. Киньте мене у вогнище, а самі не скачіть поки що – вам будувати майбутнє. Я радий би знищити «сірих кардиналів» або вибити з-під них основу, от тоді покращимо майбутнє. Катя Осадча показує нам відверте відео про світське життя... Хіба може так гуляти простий народ-трудяга? Та саме цей простолюд може зробити більше ніж міністр. Чи вистачить духу в простого народу? Неодмінно вистачить! Лише потрібен розумний мозковий центр у Києві. Адже, чого правду приховувати, знищили наших вождів: Івасюка – лише за те, що співав українські пісні; Чорновола – бо був талановитим політиком; Стуса – за правду. Всі рупори виключили, тепер – «тихий и благодать»...

– Наша розмова виходить якесь надто песимістична. Невже на 20-ту річницю Незалежності ми не отримали нічого хорошого та втішного?

– Твердо можу сказати, що у результаті Незалежності ми маємо право вірити в Бога. Віримо в Творця, в Його допомогу. І цього вже ніхто у нас не забере. Та це не означає, що ми можемо сісти, склавши руки, і чекати милостиню. Є три вагомні чинники – держава, громада, керівництво. Якщо їх звести до купи, то таке єднання приведе до загального знаменна.

– Під завісу нашої розмови, Володимире Романовичу, що побажаєте українцям, котрі все-таки вірять у справжню Незалежність держави?

– У Всевишнього просити мудрості. Як кажуть, надія вмирає останньою, я надіюсь, що ми станемо мудрішими задля щасливого майбутнього нашої України.

Розмову вела **Тетяна ЛЯКУШ**

Пишний краєв цвіт

Стефан АТАМАНЧУК – генеральний директор ТзОВ «Чортківський цукровий завод» – одного з найпотужніших в Україні. Закінчив Івано-Франківський інститут нафти і газу. Трудова діяльність пов'язана з Чортківським районом. Працював лаборантом у школі, електриком районного будинку культури, техніком по ремонту нестандартного обладнання ремонтного заводу; головним механіком АТП-19036, начальником колони автобазу «Головпромтрансспорту», начальником колони цеху механізації цукрового заводу, головним інженером райсільгоспхімії; заступником директора, директором цукрового заводу. З 1996 року – голова правління ВАТ «Чортківський цукровий завод» (з 2010-го – ТзОВ «Чортківський цукровий завод»).

Анна БЛАЖЕНКО
Фото **Ореста ЛИЖЕЧКИ**

СВІТЛИЦЯ

Витоки

Одвічні кольори Вітчизни

Свяченим хлібом пахне тут земля,
Мов купина квітуча і нетлінна.
О Березине, пісне ти моя –
Соборна непоборна Україна!

Роман ПАХОЛОК

Бамбетель

А надихає покровитель України

Селу Шманьківчики – 368 літ. Рік уродин цього компактного і надзвичайно охайного невеличкого галицького села виписано на гербі, котрий два тижні тому посів найвидніше місце в кабінеті тамтешнього вїйта. Упевнено й надійно, віриться, – на віки.

Символічно, що Шманьківчики століттями перебувають під покровом та захистом покровителя всієї України, опікуна Пласту св. Юрія (Георгія Побідоносця). Адже й тамтешній храм носить це ім'я. От і виписав місцевий художник Ігор Бохонко зображення покровителя місцини на гербі. Композиція його надзвичайно проста й водночас всеоб'ємна, виповнена глибинним змістом.

Знано без вагань: уже самим створенням найголовнішого символу села митець вписав своєї ім'я до

тамтешньої скарбниці духу, перекинувши в такий спосіб нитку єднання з нащадками. Та це не єдина мітка його почерку в історії Шманьківчиків. У храмі є фігура Матері Божої, котра десятиліттями в роки мракобісся й тотальних заборон релігії переховувалася у селян по хатах. Над нею свого часу познущалися воявничі атеїсти – фігура мала відбиті руки. Художник Ігор Бохонко любовно й обережно реставрував статую. Поміж створених ним образів – найпомітніший «Повернення блудного сина», що у храмі під хорами.

Нашому гостеві, з котрим бередуємо у «Світлиці» на «Бамбетлі», – від роду 41 рік. Як мовиться, розквіт творчості. За свої літа п. Ігор устиг чимало. Він не лише вправляється у техніці живопису, а й різьбить по дереву. Чи не найсолідніші за обсягом роботи – постаті козаків, котрі виставлені у с. Оришківці на сусідній Гусятинщині. З-під його різця вийшло немало вирізьблених картин. Загалом його найулюбленішим роботам властивий патріотичний, історичний дух – він превалює душою художника-різьб'яра. Можливо, й через те, що певний час працював у Чернівецькому музично-драматичному театрі ім. О.Кобилянської. Та вже п'ятнадцять літ – у рідному селі. Мабуть, вітцівщина гріє серце й надихає до особливого бачення світу.

Покуття

Зіп'явсь на пагорб Божий дух і задзвенів у високості

Натягнута, мов тятива, пружна срібляста стрічка автостради стрімкує в невелику улоговину, вже дотягнувшись до Колиндян. І враз взору відкривається наче розчахнуте небесами диво: на тлі блавату серпневого неба вирає золотом куполів, помаранчев стін та синявою покриття наймолодший в районі Божий храм.

Перший камінь в його основу покладено 22 лютого 2009 року, вибудувано упродовж весни-літа-осені й освячено Господню домівку на початку грудня того ж (!) року. Помітний цей храм на мапі району не лише властивими його означенню кольорами Вітчизни, своїм юним віком, а й тим, що споруджував-

ся він зусиллями не обмежено греко-католицької громади – ще й православних односельців, котрі

трьома дзвонами, котрі увібрали в себе благодать найпомітніших жертводавців й одержали на віки їх

не zostалися осторонь, до того ж на правду в рекордні терміни. Отож, наймолодша в районі церква Святого Миколая-Чудотворця різниться від інших храмів чи не єдиним в Україні (!) металевим іконостасом та

імена – Володимира, Петра та Ігоря. Та чи не найбільше – неперевершеної вивершеності фігурою Ісуса-Благовістителя обіруч, Котрий з високого пагорба на розкриллі до-ріг Своєю десницею наче

благословить подорожніх. Земля рідна, благословенна високим духом Незалежності, вже упродовж двох десятиліть щедротно проростає Господньою благодаттю нової з'яви храмів, Хрестів, символічних могил борцям за волю,

Віконце

П'ять думок, п'ять надій

Ось так, уп'ятьох, вони частенько сходяться на посиденьки тут, на кутку. Ця вулиця в Коцюбинчиках, іменована просто й географічно досконало, Над ставом, – таки живописна. Бо до одного зі ставків, яких у селі два, звідсіля, з місця їх збору, – рукою подати.

А вулиць у Коцюбинчиках загалом 13. Та це не «чортова дюжина», а просто щасливий збіг. І для нас, журналістів районки, – теж. Бо, виявляється, в Коцюбинчиках, віддалених від Чорткова аж на сорок кілометрів, найбільша питома вага читачів районної газети. Щільність «Голосу народу» на душу населення дуже висока. Отож, всі, з ким ми бесідували, наші не потенційні, а реальні, упродовж десятиліть, читачі.

Про це насамперед повідала Коцюбинчицький сільський голова, молода і дуже приваблива жінка, Ольга Вітик. А, між тим, – вже бабуся. Бо у візочку додивлялося солодкий сон рожевооще диво, маленька Полінка,

аби згодом опинитися на руках вже у своєї прабабусі, Марії Шкляр, матері голови. Пані Марія, як і її посестри Степанія Клопотюк, Мирослава Мель-

ді працювати?»; про до-рахування пенсіонерам-«чорнобильцям» (бо Коцюбинчики, як і Чортків, – в радіаційній зоні); про нові рецепти заку-

нало охарактеризували й демографічну ситуацію на селі, назвавши двох довгожителів – Дмитра Кулика та Ганну М'ялківську, котрим поминув 91 (!) рік. А ось учнів у місцевій 9-річній усього 65 – чимраз меншає...

ничук, Галина Белікова, – вдови, всі пенсіонерки. І лиш одна з гурту, наймолодша Людмила Поплета, – не вдова, та ще й соціальний працівник, тобто обслуговує самотніх односельців похилого віку.

Жінки звично мовили (як і завше на посиденьках) про те, що на часі, що наболіло: про обмолот врожаю – «докучають дощі»; про рідних-заробітчанин за кордоном – «як то їм там на чужині?»; про відсутність на селі робочих місць – «і де ж то моло-

ток (якраз пора) і, звісно ж, – про чоловіків! Нам видали «на-гора» цікаву новину, що їх односельць, місцева гордість, викладач Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, заслужений художник України Ігор Мельничук, отой, що спорудив прекрасний замок на своєму обійсті і ним милується всяк подорожній, на той момент привіз до села на етюди студентів, поміж котрими є й вихідці з Кореї та Китаю (!). Доско-

– Автобус хоче ходити, хоче – ні, – похитували скрушно головами. – До Чайки 15 кілометрів йдемо пішки. Лишки продуктів – молоко, сир, яйця – продати нема як. До поліклініки, в соціальні установи добратися теж ніяк. І в сусідніх селах цього ж куца не ліпше...

Вони так тішаються нашою незалежністю, так сподіваються добрих змін у державі! Не задекларованих, якихось захмарних, а для кожного з нас. Зримих та відчутних.

Скриня

Повстанським родом виколисаний, повстанським духом випоєний

Він народився 1931 року, якраз на Благовіщення. У рідній Пробижні, в національно налаштованій родині. Цьогорічного 7 квітня праотча земля, котрій служив вірою й правдою чотири з половиною десятиліття (саме стільки у п. Мирослава Стефанюка агрономічного стажу), а ще історія рідного краю, у котрій нерозривно переплелися минувшина й будучність, виколисали його поважний 80-літній ювілей.

Від 1943-го він був зв'язковим УПА. Мав псевдо Хлист. Нині некапало й повагом видобуває зі сховку пам'яті, мов із старої скрині, імена друзів-повстанців.

— Серед Павло давно помер, Гіль Михайло загинув у Сидорові під час облоги, підірвавшись гранатою, — по волі перелічує, немов переглядає старі світлинки, наш співрозмовник. Згадує ще Юзю Демків, Євстахія Паньківа. Зауважує, що загалом 21 колишнього повстанця поховано у Пробижні. — А живих нас наразі четверо, — додає. — То, крім мене, Йосип Яницький, Мирослав Варениця, Емілія Чехніта.

Зазирнувши до тієї уявної скрині, пригадує, як у них вдома на постої перебувало 15 хлопців з лісу. І тут же доходить філософського та пізнавального висновку про даремність доволі часто надibuваного твердження про

співпрацю повстанців з гітлерівцями. Мовляв, трапилася незабутня нагода переконатися в цьому вочевидчяки. Одного разу надійшло повідомлення, що німці мають намір спалити доценту Мали та Великі Чорнокінци. Тоді Стефанюки жили на Гриньківцях. Там на постої в селянських господарях перебували ще дві групи повстанців чисельністю 20 та 30 чоловік. Йому, 12-літньому зв'язковому, доручили передати хлопцям ту новину. А ті, що стояли у Стефанюків, озброївшись автоматами та кулеметом, залягли на цвинтарі у Гриньківцях. Підійшли й друзі з інших постів. І майже водночас прибули дві машини гітлерівців. Зав'язалась стрілянина. Однак тривала вона недовго. У такий спосіб повстанці не допустили спалення двох сіл.

Пригадує, що був зв'язковим аж до 1953 року. І водночас — літа навчан-

ня. Коли навчався у однорічній сільськогосподарській школі в Борщеві (а поруч було КДБ), набачився й наслухався всього. У 1948-1949 рр. працював агрономом земельного відділу у Заложцях, потім на Монастирищині, відтак — у Пробижні. 1956 року пішов учитися до Кременецького сільськогосподарського технікуму. Закінчив з відзнакою. Пізніше вчився у педінституті в Кам'янці-Подільському, а згодом перевівся до тамтешнього сільгоспінституту (все заочно). І теж закінчив з відзнакою, аби стати відмінним професійним інженером полів. Ще 13 років трудився вже на пенсії — у рідній Пробижні, Товстенському, Гадинківцях сусідньої Гусятинщини. Постійно відчував за собою нагляд спецслужб. Це й не дивно — адже й батько п. Мирослава, Володимир Стефанюк, вважався особою неблагоннадійною, відсидівши в таборах 9 років із 25-ти (на цей термін був засуджений за співпрацю з бандерівцями взаємні кари смертю).

Пригадує, як втік, було, з Пробижнянської лікарні поранений під час облоги повстанець Василь Гіль. Його упіймали. Вели селом, а він обернувся до своїх катів і викрикнув: «Стрільайте! Слава Україні!». І згинув на очах односельців. 1949 року те було... «За селом ще вісім років тому поставлено пам'ятний знак — Хрест, де щороку священнослужителями з громадою села відправляються панахиди за душі земляків, страчених органами НКВС», — додає Пробижнянський сільський голова Іван Пазюк.

Разом з нами слухали ті оповіді дружина п. Марія й онуки господаря дому — старші Іван і Наталя та менші Петрик, Роксоланка (на знімку). Старі Стефанюки зростили троє дітей: сина Володимира та двох доньок — Світлану й Наталю, дочекалися п'яти онуків та поки що одного правнука, з гордим іменем Владислав. Усі діти живуть в Тернополі, зять по молодшій доньці, Михайло Фойдюк, — відомий в районі політик, Заболотівський сільський голова. Виколисується й надалі повстанський рід, котрому немає і, дай Боже, ніколи не буде переводу!

Обрус

Сонечки у соняхах

Одразу й не вгадаєш, що усміхнена жінка в центрі дитячої зграйки — то їх мати. Цюнайбільше — старша сестра. Бо 38-літній Світлані Томашевській нізащо й не дасиш її віку, хоча які то роки? І лиш мало примітні зморщечки навколо очей, помітні хіба що зблизка, видадуть і щоденні турботи, й немало тривог та безсонних очей, спричинених вихованням семи (!) дітей.

Її семеро дітей — то її сім Я. Бо у кожному з них, синів та донечок, вона повторилась. Найстарша, Леся, живе на стороні, в невістках, бо вийшла заміж до Чорнокінецької Волі. Лесі — 19. Ще навчаючись у школі-інтернаті, опанувала дівчина на курсах спеціальність оператора комп'ютерного набору. Галинка, що вже перегнала маму на зріст, має 18 літ, навчається в Тернополі, у професійно-технічному ліцеї моделювання одягу та перукарського мистецтва. А решта — школярі. Найстаршого з-поміж синів, 16-літнього Дмитра, ми не

застали вдома — хлопець пас корову. А Петро, Володя, Юля та Оля різняться одне від одного на два роки: їм відповідно 14, 12, 10 та 8 років.

Хата, де живуть Томашевські, — невеличка, доволі стара. Та всередині чепурна: аж сяє чистотою і кожна річ дбайливо доглянута та улюблена. У вікна зазирають черешні, яблуні, догрихи, зі всіх сил бадьориться стара груша. Глава сімейства, п. Світлана, за спеціальністю — кухар дитячого харчування. Тож де ще дітям бути особливо вигодуваними й ситими, як не у такої матері? Запитуюме гомінку зграйку про їх улюблені смакотоньки з маминих рук. Виявляється, поміж літніх — то пироги з вишнями, а ще — варена кукурудза.

Їх хата затишно примостилася на вулиці Опарщині: навпроти обійся — широчінь поля. Грайливий вітерець серпня, зібравши над тугим смарагдом кілька свинцевих хмар, натужно хилить в поклони до землі гордовиті соняшники. Та де хто бачив, аби хилилися ниць діти Сонця? Ловлячи щирий усміх цих відкритих облич, полиск очей, за аналогією віримо, що не схилилися під вітрами життєвих бур й оці діти-сонечка, котрі разом зі своєю берегинею заблукали, та не загубилися поміж золотавих соняхів...

Люстерко

Воркувала «Горлиця», воркувала...

Погодьмося: слово «горлиця» надзвичайно милозвучне і чомусь насамперед асоціюється з малою та голосистою пташкою. Хоча організатор однойменного аматорського співочого жіночого гурту з с. Пастуше, завідувачка тамтешнього клубу Ольга Грудзінська пояснює, що назву колективу було запозичено від ймення колишнього повіту на Лемківщині. А в Пастушомі наразі проживає 80 відсотків переселенців.

«Горлиці» — 22 роки від роду. Першим керівником цього колективу лемківської пісні була вчитель музики Пастушівської школи Ольга Баньківська — директор ЗОШ № 4 м. Чорткова нині покійний Ярослав Стронський. То за нього «Горлиця» отримала звання народного колективу. З вересня 2005-го дотепер її творчо спрямовує викладач Заводської школи мистецтв Сергій Хорошак.

Наразі в колективі співає дванадцять жінок. Олександра Домбровська, продавця за фахом, — старожил, натепер одна-єдина. Галина Баньківська — директор Заводського будинку культури, Любов Дмитраш — депутат районної ради, Лілія Галай та Марія Вудка — вчителі ЗОШ № 4, Оксана Соловей — викладач ВПУ, Тереза Білик — домогосподарка, Галина Сеньків — продавця, Надія Щипчик — секретар сільської ради, Людмила Улянович — бухгалтер, Лілія Шевчук — пен-

сіонерка, Ольга Задоровська — медсестра, їмость (дружина священника). Візитівка «Горлиці» — пісня «Село моє Пастуше» (вірші Раїси Обшарської на музику Ярослава Стронського). Новинка — пісня «Галичина». Так би мовити, провідні лемківські — «Ноле, ноле, нолену», «Водичка з криниці», «Через поле широке», «Гори, доли ходжу». Вони зазвичай линуть на фестивалях лемківської культури, де «Горлиця» — постійний учасник. Ось і

цьогоріч співалися аж двічі: у Ягільниці, на IX регіональному «Цне мі ся за тобом, мій Лемківський краю», та XIII Всеукраїнському у Монастирській. А в часі Різдвяних свят, на XII фестивалі «Велика коляда» у Львові, де «Горлиця» одержала Диплом, виконувалася лемківська колядка «Повіштемі пастушкові».

«Горлиця» тому воркує так щемко й привільно, бо лиш у незалежній Україні найзахідніша етнічна гілка українства дістала справжній розвій.

Будучність

Узори — Батьківщини зерна

Танцюють — немов вишивають Рівнесенькими стійками. Танцюють — узор викладають, Та все золотими нитками....

Роман ПАХОЛОК

У «Світлиці» газдували й до господи припрошували Анна БЛАЖЕНКО та Орест ЛИЖЕЧКА

Духовне життя

Із Господом в серці

Зі здобуттям незалежності України поживало й життя духовне у нашій країні, зокрема релігійне. Вийшла із підпілля Українська Греко-Католицька Церква. Люди масово ринули у церкви, які відкрились для вірних у час занепаду СРСР і становлення Української держави. Тоді ж мали місце міжконфесійні непорозуміння, які, зрештою, на даний час в нормалізувалися. На сьогодні у нашому районі спостерігається найбільша кількість віруючих християн греко-католиків та православних. До уваги – невелика статистика цих громад станом на 2011 р.

На Чортківщині налічується 34 православних церкви. За роки незалежності було збудовано нові храми у с. Скомороше, смт Заводське, с. Білобожниця, с. Пастуше (незавершено), у м. Чортків в районі Синякового, Чорного Лісу, на Кадубі (у стані завершення собор Володимира Великого), відреставровано повністю дерев'яну церкву Успіння Пресвятої Богородиці (м. Чортків), а також пройшла реконструкція храмів у селах. На парафіях працює 26 священиків. Було освячено навчальні заклади, лікарні, установи, організації, підприємства – усе отримало Боже благословення. Діють недільні школи, які займаються вихованням дітей.

У Чорткові – осередок Бучацької єпархії УГКЦ, що була утворена у 2000 р. Дана єпархія об'єднує 15 деканатів, з них три діють у Чортківському районі: деканат міста Чорткова, Пробижнянський та Улашківський. На

території нашого району є 4 діючі монастирі: Преображення Господнього, сестер Мироносиць, Згромадження сестер Пресвятої Родина та Улашківський монастир ЧСВВ.

У лютому 1992 р. відкрито дяківсько-регентську школу – філію Івано-Франківського теологічно-катехитичного духовного інституту, згодом даний навчальний заклад було перейменовано у Чортківську дяківсько-катехитичну академію імені священномученика Григорія Хомишина.

Протягом двадцяти років зведено нові Господні доми у с. Горішня Вигнанка, Ридодуби, Білобожниця, Колиндяни, Шманківці, Біла, смт Заводське, м. Чортків в районі Кадуб, Синяково, триває реставрація костелу в с. Скородинці. У Чортківському районі служать 30 священиків.

Екскурс

Ми – краплини єдиної ріки

Велична й непересічна подія – 20-річчя Незалежності України. Порівнюючи з людським віком – це ще юність, а от для держави – розпал зрілості. Занурюючись у минуле, в пам'яті мимоволі виривають до найменших дрібниць моменти творення самостійної єдиної України. Так, саме єдиної, адже за часів Радянського Союзу Східна і Західна, так би мовити, існували наче дві окремі республіки. І не дивлячись, що живуть зовсім поруч, як-то кажуть, рукою подати, – брат цурався брата, ділилися на “гальонів” і “москалів”. Навіть у найближчих селах, де спільні долини і пагорби, ріки й озера, щось все-таки розділяло українців. Дивно, чи не так? А як же тепер, при самостійній Україні, живуть западенці й східняки? Щоби дізнатися про це, не потрібно їхати за сотні кілометрів. Із такою цікавістю ми вирушили у найвіддаленіше східне село нашого району (за 50 км від Чорткова) Сокиринці, яке саме й межує зі східною Хмельницькою областю...

Мчить редакційна автівка кучерявими селами. Промайнувши чепурні угіддя, зелені гушавини, виїжджаємо на розби-

ний берег Збруча. Породичала Незалежність “гальонів” і “москалів”, і живуть усі єдиною українською сім'єю.

тий шлях, який веде нас у незвідане. По обидва боки дороги, розкинувши напівсухі віти, напрочуд обв'язані достigliми червонобокими соковитими плодами, проводжають нас старі яблуні, яких, здається, і не торкалася рука людини. Від побаченого промайнуло запитання: не вже десь там, серед цієї, на перший погляд, дикої природи ще живе і працює цивілізоване село?

За крутими схилами сумніви розвіялись, лишень-но ми побачили ошатні садиби. Сокиринці... Радо зустрівши нас, сільський голова Ярослав Хмиз залюбки розповів історію минувшини і сьогодення села, познайомив із мешканцями, провівши так званий екскурс довкіллям.

3 історії

Перші згадки про с. Сокиринці датуються 1493 р. Воно розташоване вздовж р. Збруч. Село перетинають три долини – Козакова, Чернігова, Росчівова. А за Збручем – теж Сокиринці. До 1772 р. обидва становили одне ціле. Ще за Австрії по р. Збруч проходив кордон. Та у 1917 р., коли до села підійшов фронт, російська армія виселила жителів західних Сокиринців по другий бік ріки – у Летаву і Яскрунь. Хто не хотів покидати своєї домівки, вигнані примусово. Тоді село згоріло вщент... Весною 1918 р. повернулися люди на вітцівщину, відбудували... Багатох патріотів заарештувала радянська влада, їх тримали у Чортківській тюрмі, а 1941-го погнали до Умані (де семеро сокиринчан загинуло). У 1945 р. – знову арешти. У селі є братська могила, де поховані воїки УПА. В даний час у Сокиринцях повноцінно працюють сільрада, ФАП, клуб, бібліотека; за власні кошти мешканці відбудували у 1989 р. церкву, нещодавно зробили капремонт магазину (в якому є увесь необхідний товар). У Сокиринцях налічуються 133 двори (щоправда, 34 із них уже пусті), 216 жителів.

Ще за Союзу, та й у перші роки Незалежності (невідомо, з яких причин, можливо, такий був колись менталітет) трохи ворогували сокиринчани обидвох сіл. Називали один одного “гальонами” (від – галичани) та “москалями”. Та тепер рідняться, створюючи молоді сім'ї. Живучи у наших Сокиринцях, працюють у селі східному, і навпаки. До школи дитвора з 1-го класу ходить у хмельницькі Сокиринці, туди ж і в райцентр їхній Чемерівці (він – ближче: 18 км, а наш – аж за 50), і у лікарню. Та на сучасні вечорниці-дискотеку до клубу (де розважають публіку талановиті хлопці Володимир Крисюк і Василь Виросток, створивши власний гурт «Блок-нот») молодь приходить на захід-

мадою. Різниця не було, навпаки – панібратство. То тепер, десь-колись, можна почути: то нам наше гальонів, як ми сво-

їх спеціалістів маєм? Знаю, ще колись могому батькові його батьки забороняли одружуватись із дівчиною з тих Сокиринців. Але всупереч батьківській волі він таки одружився. І, що цікаво, прізвисьце у нього – Пазюк, а нареченої – Пазин, то й переписали східнянські свати зятя на Пазин, от таке-то.

Довгенько гостювали ми у Сокиринцях, бо ж голова, пан Ярослав, хотів усе-усе в селі показати. А наприкінці наших відвідин була, мабуть, найцікавіша зустріч із старожилкою Павліною Репетівською – 99 з половиною (!) років (на знімку). О, ця бабуня надивилася й пережила за свій вік багато чого, та, на жаль, мало що пам'ятає. Зате ще самотужки старенька порадиться і на городі, й на подвір'ї («... фасольку акурат

перебирала...»), ще й господарку тримає – «три квочки – по шестеро курчат». У Павліні Петрівні – 5 внуків, 7 правнуків, 6 «пращат» (праправнуків).

– Як живе, бабуню? – запитуємо. – Чим харчується, що так ще файно виглядаєте і такий вік прожили?

– Та працюю, вже й картоплю вишпорту на городі. А люблю молоко, їла би ковбасу, та воно мені шкодить, – прижартовує бабця. – Жити буду, як Бог погодит...

Ось такі вони – Сокиринці. Розмістилися там, де місяць-молодик на самісіньке вушко шепоче – добраніч, а сивий Збруч заколисує мінорною мелодією своїх хвиль. І дихають Сокиринці на повні груди своєї чудотворної природи, возвеличуючи єдність і незалежність українську, підказуючи, що усі ми – краплини єдиної ріки.

Тетяна ЛЯКУШ
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Пишний крап цвіт

Василь ГРАДОВИЙ, уродженець с. Скомороше. У 1983 р. закінчив з відзнакою Бучацький радгосп-технікум, спеціальність “ветеринарний фельдшер”, й почав працювати у колгоспі “Правда”. Паралельно продовжував навчання у Московській ветеринарній академії ім. О.Скрябіна. 1994 р. – голова правління ААГ “Правда”, з квітня 2000 р. – директор ПАП «Дзвін», одного із найпотужніших агропідприємств області. В оренді ПАП 7491 га землі, вирощує 500 голів ВРХ, до 1 тис. голів свиней. Середня чисельність працюючих – 223 особи, прибуток за 2010 р. склав 3 млн. 300 тис. грн.

В.С.Градовий – голова ради сільгоспвиробників Чортківського району, тричі обирався депутатом районної ради. Нагороджений трудовою відзнакою “Знак пошани” (2005 р.), Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України (2008 р.), орденом “За заслуги” III ступеня (2009 р.).

Родовід

Народжені двадцять четвертого

Вони з'явилися на світ того ж дня, що й наша незалежна держава, – 24 серпня. Їх називають ровесниками незалежності. На Чортківщині тих, у кого в графі “дата народження” стоїть 24 серпня 1991 р., п'ятеро: Микола Васильович Барицький (с. Росохач), Тарас Іванович Владика (с. Мухавка), Марія Володимирівна Гевко (с. Переходи), Ірина Тарасівна Клим (м. Чортків), Ярослав Ігорович Мороз (с. Горішня Вигнанка). Ні, не подумайте, жодних почесностей чи особливого ставлення до себе ці юнаки та юнки протягом двадцяти років життя не спостерігали. Та й самі вони не сприймають дату свого народження як щось незвичне, просто, жартують, того дня концерти гарні і феєрверки на їх честь влаштовують. Звичайно, це для них, ніхто й не сумнівається, адже саме за такими юними, народженими уже в незалежній державі, котрі з перших хвилин життя вдихали повітря свободи, – майбутнє, наше з вами, нашої країни, та й, зрештою, планети. Які ж вони, ті, що народилися двадцять четвертого? Як складається їх доля в незалежній Україні, про що вони мріють, чим живуть? Про це – у коротеньких розповідях про них. Ми спілкувалися із молодими людьми, народженими у різні роки, та спільним, тим, що об'єднує ці постаті, є дата народження – 24 серпня. Отже, знайомтесь.

Тарас ВЛАДИКА, 20 р., с. Мухавка. Тарас народжений саме 24 серпня 1991 р. Каже, що, будучи малим, не усвідомлював, що народився у такий значимий для країни день, та згодом зрозумів, що означає для нашого народу проголошення незалежності, й тому безмежно радий, що особисте так тісно переплетене із загальноукраїнським святом.

Тарас закінчив Мухавську ЗОШ І-ІІ ст. Разом із другом вибрали професію, яку б хотіли здобути, разом вступили у Тернопільське ВПУ ім. Михайла Паращука № 4 та отримали спеціальність “столяр – будівельник – паркетник”. І так само обидва не працюють за здобутим фахом. “Серце не лежить, – пояснює Тарас. – Мрія моя, моє захоплення і пристрасть – дороги, дороги, дороги... Люблю сидіти за кермом автомобіля, подорожувати. Тому й після служби в армії знайшов роботу до душі – працюю водієм. На майбутнє ж ще жодної конкретики – постійно в праці, мріяти ніколи. Одне знаю напевно – не уявляю себе поза своїм рідним селом, лише тут почуваюся вільно й впевнено, тому й хотів би пов'язати подальше життя саме із милою мені Мухавкою.

Святослав ГИКАВИЙ, 15 р., с. Колиндяни. Його хобі, як і у більшості дітей нашого часу, – комп'ютери. Зрештою, це захоплення незабаром може перейти й у професію, адже хлопець оце цього літа вступив у Чортківське педагогічне училище ім. О.Барвінського, вчитиметься, як сам сказав, на вчителя інформатики.

– Люблю дітей і комп'ютери також, тому й поєднав приємне із корисним: буду вчити дітей працювати із комп'ютером. Я мав добрих на-

вчителів. Улюбленим наставником у моїй Колиндянській ЗОШ І-ІІ ст. був вчитель фізики К.Новосельський, хоч і предмет, що він викладав, надзвичайно захопливий для мене, та окрім того він дуже гарно пояснював, умів зацікавити учнів. А ще подобалися мені уроки української мови, які нестандартно, інтересно проводила класний керівник М.В.Машталар.

Щодо аналізу України як незалежної держави: я ще поки що дитина, не можу ні на що впливати, ні змінити. Але вірю, що наша держава зуміє вийти з кризи і буде розвиватися, процвітати, як раніше. Хочеться, щоб зміни відбулися, щоб люди краще жили. У мене самого конкретних планів на майбутнє немає. Одна мета – гарно вчитися в училищі, достойно його закінчити і вступити у вищий учбовий заклад.

Василь ІВАШКІВ, 10 р., с. Бичківці. Василько навчається у Скородинській ЗОШ І-ІІ ст. Улюбленими його предметами є математика, читання і фізкультура. Хлопець добре вчиться, не раз брав участь у районних конкурсах і олімпіадах, за що й нагороджений грамотою. А ще полюбляє наш співбесідник розповідати гуморески, особливо Грицька Драпака. Навіть двічі брав участь у міжрайонному культурному фестивалі гумору та сатири “Грицева шкільна наука” і був пошанований дипломом.

Василько розповів, що у вільний час багато читає, книжкою, що найбільше припала до душі, є “Робінзон Крузо” Даниеля Дефо. Дідусь привив йому любов до шашок, ото й на канікулах вони разом влаштовують змагання, цілі баталії розгортаються на чорно-білій дошці. “Звичайно, я завжди виграю”, – хвалиться по-дитячому. Та влітку хлопчина не лише розважається, а й допомагає по господарству: гусятко попати, курчат нагодувати, подвір'я підмести – усе робить, запевняє його бабуся.

Чистий і світлий, щирий у спілкуванні, Василько на запитання про те, які у нього плани на майбутнє, відповів:

– Мрію стати президентом України.

Оксана СВИСТУН, Максим ПЕТРЕНКО
Фото **Ореста ЛИЖЕЧКИ**

Пишний краю цвіт

Любомир БІЛИК – директор Чортківського державного медичного коледжу, заслужений лікар України, кандидат медичних наук.

Л.С.Білик у 1976 році, після закінчення Тернопільського медичного інституту, розпочав свою трудову діяльність із посади лікаря Токівської дільничної лікарні, згодом очолив Катеринівську дільничну лікарню. З 1988 по 1992 рр. – головний лікар Великодедальської районної лікарні Шумського району. З 1992 року призначений директором Чортківського державного медичного коледжу (на тоді ще училища). Компетентний, мислячий, активний. Ініціатива, діловитість, високий професіоналізм, справжній талант

керівника дозволили Любомиру Степановичу вивести коледж у число кращих в Україні. Під орудою Л.Білика у навчальному закладі було відкрито ряд нових спеціальностей («Фармація», «Стоматологія ортопедична», «Сестринська справа»-бакалавр), організовано роботу медико-біологічного ліцею, придбано та розбудовано спортивно-оздоровчу базу Більче-Золоте, удосконалено матеріально-технічну базу. До 60-річного ювілею коледжу споруджено новий чотириповерховий корпус. Навчальний заклад змінив статус з училища на коледж. Л.Білик – автор та співавтор ряду підручників і наукових статей. Заслуги Л.С.Білика відзначені державними нагородами. Він – заслужений лікар України, кавалер ордена “За заслуги” II і III ступеня, нагороджений знаком “Відмінник освіти України” та Почесними грамотами, депутат Чортківської міської ради.

Тамара БАГРІЙ, уродженка м. Чортків. Майстер спорту міжнародного класу з пауерліфтингу (2002). Заслужений майстер спорту України (2003). Чемпіонка Європи у вправі «жим лежачи» (2003). Рекордсменка та чемпіонка України з триборства (2002, 2003). Срібна (1997, 2003) і бронзова (1999-2002) призерка чемпіонатів світу. Член збірної команди України від 2002 року. Нині працює в Америці.

Освіта

Розвій навчительства

Сьогодні рівень держави визначається рівнем освіченості й духовності суспільства. Чільне місце в освітньому, науковому та інноваційному просторі займають Чортківський інститут підприємництва і бізнесу THEU та дяківсько-катехитична академія ім. священномученика (єпископа) Г.Хомишина, поява яких стала можливою завдяки незалежній Україні.

Чортківська дяківсько-катехитична академія імені свщм (єпископа) Григорія Хомишина

Дяківсько-катехитична академія у Чорткові започаткувала свою діяльність 20 лютого 1992 р. як дяківсько-регентаська школа – філія Івано-Франківського теологічно-катехитичного духовного інституту, від 1998 року – вище дяківсько-катехитичне

училище ім. Г.Хомишина, а з 2002-го – академія. Серед окрилених ідеєю створення дяківсько-катехитичної школи – перші ректори навчального закладу: Володимир Терещук, о.-мітрат Тарас Сеньків; всесесні отці Роман Гончарик, Богдан Шкільницький, Григорій Канак; викладачі педагогічного училища ім. О.Барвінського Іван Кікіс, Оксана Мандзій, Ігор Кучер та інші. Визначальною метою діяльності академії стало забезпечення потреб нашої Церкви фахівцями церковного співу, катехитами з високою загальною культурою і професійною компетентністю, глибоким релігійним світоглядом, чеснотами і Божим послухом.

Функціонують кафедри: богословська, психологічно-педагогічна, музично-теоретична, історично-філософських дисциплін, церковного співу, хорового диригування, вокалу, методики викладання християнської етики і катехитичної практики. У перспективі – відкриття нових спеціальностей: менеджерів церковного господарства та вихователів (гувернанток) дитячих будинків, будинків-сиротинців, благодійних організацій «Карітас». Нині через денну, заочну та екстернатну форму навчання, незалежно від конфесійної та територіальної приналежності, здобувають омріяну спеціальність 117 студентів. Їх підготовку здійснюють 30 науково-педагогічних працівників, духовних наставників. За роки діяльності академії близько 500 студентів здобули відповідну освіту, обрали священничий шлях.

Із 16 січня 2008 року ректором академії призначений о. Дмитро Подоба.

Чортківський інститут підприємництва і бізнесу THEU

Чортківський інститут підприємництва і бізнесу функціонує у складі Тернопільського національного економічного університету із 30 січня 1995 року. На сьогодні інститут є вищим закладом освіти сучасного типу, що здійснює підготовку фахівців за спеціальностями: “Облік і аудит”, “Фінанси та кредит”. Студенти отримують вищу освіту за освітньо-кваліфікаційними рівнями “бакалавр-спеціаліст”, “бакалавр-магістр”, із 2010 року при вузі діє відділення підготовки молодших спеціалістів. Керівництво вузом здійснює незмінний директор, вмілий організатор,

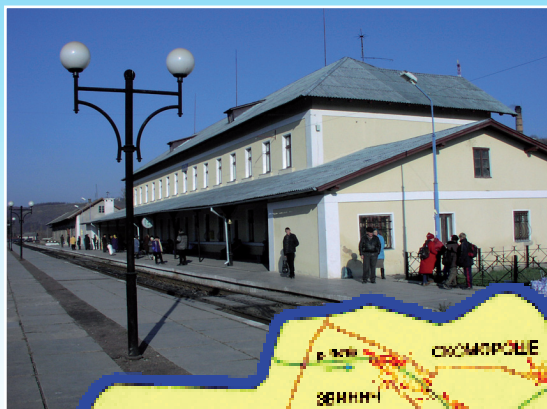

зачинатель усіх справ – кандидат педагогічних наук, доцент Степан Дем'янчук. Разом із керівництвом вузу докладають усіх зусиль, щоби навчально-виховний процес відповідав усім європейським стандартам, 65 викладачів. До речі, 70 відсотків викладацького складу мають наукові ступені та вчені звання.

Ось уже 16 років поспіль першого вересня своїх студентів, а їх у виші близько 1560, чекають світлі аудиторії, обладнані відповідно до вимог навчання у навчальному закладі IV рівня акредитації, комп'ютерні класи із безкоштовним необмеженим доступом до ресурсів Інтернету. У 2010 році за сприяння ректора THEU С.Юрія увійшов до ладу сучасний критий спортивний комплекс, якому можуть позаздрити і столичні вузи-корифеї.

Життєпис району у застиглих фотомістях (1991-2011)

Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

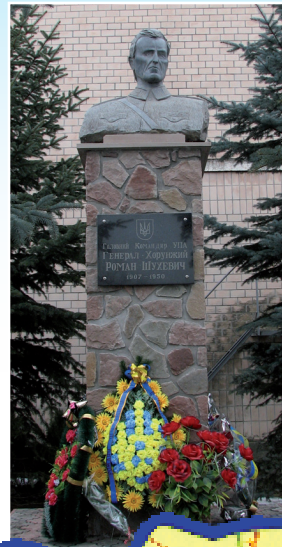

Оновлене приміщення залізничного вокзалу

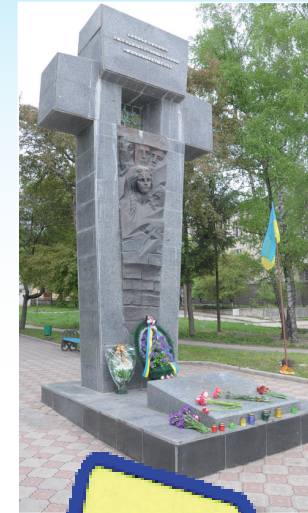
Кафедральний собор Верховних Апостолів Петра і Павла

Погруддя Р.Шухевичу у Заболотівці

Пам'ятник жертвам Чортківської тюрми у сквері Скорботи і Надії

Костел св. Петра і Павла у Білобожниці

Марилівський спирто-завод. За роки Незалежності став флагманом харчової промисловості України

Вище професійне училище у селищі Заводське

На освяченні блакитного вогника у Капустинцях

З'явлення Матері Божої над Джерелом Всецариці біля храму Св. Покрови. 2004 р.

Пам'ятник Т.Г.Шевченку на центральній площі райцентру

Традиційні регіональні фестивалі лемківської культури у Ягільниці

Відновлена після буревію 2000 р. школа у Косові

"Голос народу" – тижнева газета, виходить з 1939 року; реєстраційне свідоцтво ТР № 355 від 31.05.2004 р.; день виходу – п'ятниця, наклад – 2700 примірників. Адреса редакції: м. Чортків, вул. Зелена, 3. Ел. пошта: golnar@ukr.net. Веб-сайт РДА: www.oda.te.gov.ua/tchortkivska. Тел. кореспондентів – 2-15-42, 2-36-85; бухгалтер – 2-16-06. Редактор Любомир ГАБРУСЬКИЙ, тел. (03552) 2-12-43

Газета Чортківського району

ГОЛОС Народу

індекс 61366

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори публікацій. Номер набрано і зверстано у комп'ютерному комплексі редакції газети. Віддруковано в друкарні ТЗОВ "Буковинський видавничий дім", м. Чернівці, вул. Прутська, 29. Відповідальна за випуск Анна БЛАЖЕНКО